

Mierzecki, Roman

---

5 Sympozjum Grupy Roboczej Historii Chemii Towarzystwa Chemicznego NRD Georgienthal (Turyngia), 18-20 listopada 1987 r.

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 33/2, 583-584

1988

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Medycyny Uniwersytetu w Bolonii. Na sesji plenarnej wygłoszono referaty dotyczące humanistycznej postawy przedstawicieli medycyny w przypadku stosowania tortur przez prawo w przekroju historycznym (prof. C. Puccini — Istituto di Medicina Legale dell' Università di Bologna); roli marzeń sennych w procesie wyzdrowienia (prof. M. Mancina-Istituto di Fisiologia Umana II dell' Università Statale di Milano) oraz wpływu wojny jako zjawiska na zdrowie psychofizyczne oraz istotę humanitaryzmu (J. Lussu). Na Seminarium wygłoszono ogółem 60 referatów, co w zestawieniu z zakresem reprezentowanych specjalności daje pogląd na horyzont zainteresowań tego spotkania.

Właściwe obrady toczyły się w sześciu zespołach problemowych. Tematyka pierwszej grupy (*Ideological Mediations*, przew. L. Bonuzzi-Istituto di Storia della Medicina dell' Università di Padova) skupiała się na zagadnieniach definicyjnych i terminologicznych. Zespół drugi (*Symbolical Mediations*, przew. O. Galeazzi-Cattedra di Storia della Medicina dell'Università di Bologna) zajmował się odbiciem zagadnień medycznych w różnych dziedzinach życia i aktywności ludzkiej. Zespół trzeci (*Mediations of Placebo*, przew. R. A. Bernabeo-Cattedra di Storia della Medicina dell' Università di Bologna) zgodnie z tematem wiodącym skoncentrował się na licznych zagadnieniach związanych z efektem placebo. Zespół czwarty (*Pharmacotherapeutical Mediations*, przew. L. Rossi — Centro nazionale monitoraggio farmaci — Università di Ancona) omawiał wielorakie odzwierciedlenia zagadnień farmaceutycznych w życiu społecznym. Zespół piąty (*Ethnical and Anthropological Mediations*, przew. T. Seppilli — Istituto di Etnologie e Antropologie Culturale dell' Università di Perugia) za przedmiot dyskusji obrał sobie zagadnienia dotyczące medycyny alternatywnej oraz szeroko pojętej etnomedycyny. W tej grupie referat dotyczący aspektów metodologicznych badań nad lecznictwem ludowym Wielkopolski wygłosił J. Jeszke (Akademia Medyczna im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu). Zespół szósty (*Institutional Mediations*, przew. A. Cherubini — Cattedra di Medicina Sociale dell' Università di Siena) omawiał zagadnienia organizacji ochrony zdrowia i kształcenia w różnych państwach i epokach.

Znaczenie spotkania polega na bardzo szerokim, humanistycznym spojrzeniu na medycynę.

Jaromir Jeszke
(Poznań)

5 SYMPOZJUM GRUPY ROBOCZEJ HISTORII CHEMII
TOWARZYSTWA CHEMICZNEGO NRD GEORGIENTHAL (TURYNIA),
18—20 LISTOPADA 1987 R.

5 Sympozjum Grupy Roboczej Historii Chemii Towarzystwa Chemicznego NRD odbyło się w dniach 18—20 listopada 1987 r. w turyngskiej miejscowości wypoczynkowej Georgienthal z udziałem ok. 30 niemieckich historyków chemii z NRD oraz gości zagranicznych: dra H. Sneldera (Holandia, przedstawiciel Grupy Roboczej Historii Chemii Federacji Europejskich Towarzystw Chemicznych), doc. Jindry Pinkava (Wyższa Szkoła Chemiczno-technologiczna, Praga), dra Wiktora Kricmana (Instytut Historii Nauki i Techniki AN ZSRR, Moskwa) oraz prof. dra hab. Romana Mierzeckiego (Uniwersytet Warszawski i Sekcja Historii Chemii Polskiego Towarzystwa Chemicznego). Sympozjum zostało zorganizowane przez przewodniczącego Grupy Roboczej Historii Chemii dra Wolfganga Göbla (Instytut Technologii Polimerów AN NRD, Drezno) oraz jego zastępcę prof. dra Rüdiger

Stolza (Instytut Historii Medycyny i Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Fryderyka Schillera w Jenie).

Zgodnie z postanowieniami podjętymi w trakcie poprzedniego Sympozjum Grupy roboczej, które odbyło się we wrześniu 1986 r. (patrz „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki” 32, 1987, 523) 5-te Sympozjum poświęcone było przede wszystkim 200 rocznicy powstania współczesnej terminologii chemicznej (dzięki wystąpieniom A. L. Lavoisiera, L. B. Guytona de Morveau, C. L. Bertholleta i A. de Fourcroy w Akademii Francuskiej w kwietniu i maju 1787 r.) oraz 100 rocznicy powstania teorii dysocjacji elektrolitycznej. W związku z pierwszym z tych tematów wygłoszono 6 referatów, w których przedstawiono rolę przewrotu w pojmowaniu zjawisk chemicznych dokonanego w końcu XVIII wieku i jego decydujący wpływ na terminologię chemiczną we Francji, Niemczech, Holandii i w Polsce. Zagadnienia rozwoju polskiej terminologii chemicznej przedstawił autor niniejszego sprawozdania. W dyskusji po tych referatach wykazano, że przyjmowanie „Lavoisierowskiej chemii” przebiegało w ogniu ścierania się flogistyków i antyflogistyków i miało różny przebieg w różnych krajach. Nie można jednak zauważyć takiego ścierania się zwolenników dwu teorii w Polsce, ponieważ, wskutek zacofania nauki polskiej w XVIII wieku, nie było u nas praktycznie w tym czasie chemii, a więc i zwolenników teorii flogistonu. O rozwoju chemii można u nas mówić dopiero po reformach Komisji Edukacji Narodowej. Wykłady chemii rozpoczął po pobycie za granicą, m. in. w Paryżu, w 1783 r. w Szkole Głównej Koronnej Jan Jaśkiewicz, wykładając od razu zgodnie z postępowymi poglądami chemików francuskich.

Rozwojowi teorii dysocjacji elektrolitycznej poświęcone były 3 wykłady. Wśród nich dr W. Kricman (Moskwa) wykazał, że teoria ta była również podstawą rozważań Arrheniusa dotyczących temperaturowej zależności szybkości reakcji chemicznych. Poza tymi wykładami przedstawiono w nowym ujęciu życiorysy naukowe kilku wybitnych chemików: Thomasa Younga, Heinricha Caro, Adolfa Bayera i Jarosława Heyrowskiego. Kilka referatów poświęconych było rozwojowi przemysłu szklarskiego w Jenie i przemysłu polimerów w Wolfen. Te ostatnie były kontynuacją referatów wygłoszonych na poprzednim Sympozjum.

Uczestnicy Sympozjum obejrzeni znajdujący się w sąsiedniej wiosce Ohrdruf pomnik techniki — młoty kuźnicze i walcownie działające wciąż na podstawie metod stosowanych w tej miejscowości 500 lat temu. Młoty te, o wadze 100—130 kg każdy, poruszane mimośrodami napędzanymi kołami wodnymi mogą wykonać 60—80 uderzeń na minutę. Uczestnicy Sympozjum mieli też możliwość zwiedzenia jednej z najstarszych bibliotek naukowych w XVI wiecznym mieście Gotha.

Następnie Sympozjum tej Grupy Roboczej odbędzie się w 1988 r. lub 1989 r., prawdopodobnie w Dreźnie.

Roman Mierzecki
(Warszawa)